

Paradiso

Reżyseria: Michał Borczuch

Scenografia: Dorota Nawrot

Muzyka: Konrad Gęca

Dramaturgia: Tomasz Śpiewak

Reżyseria światła: Bartosz Nalazek

Multimedia: Michał Dobrucki, Magdalena Kownacka

Kurator Projektu: Magdalena Kownacka

Muzyka na żywo: Konrad Gęca

Obsada: Marta Ojrzyńska, Paweł Smagała, Dominika Biernat

Amatorzy: Michał Krzysztof Cichy, Kamil Mroczkowski, Albert Jeżowski, Mariusz Zemanek, Grzegorz Wołkowicz, Stanisław Lampa, Maria Bozowska-Bolak

Premiera: 21.06.2014

Czas trwania: ok. 110 min.

Podstawową motywacją dla stworzenia Paradiso jest przecucie, że fragmenty teatru, raj i autyzmu uzupełnią się wzajemnie i stworzą świat nowy, zaskakujący i autentyczny. Spektakl opiera się na improwizacjach osób ze spektrum autyzmu z profesjonalnymi aktorami, jego tekst zmienia się w każdym kolejnym przedstawieniu. Język Paradiso powstaje na styku dwóch światów: osób z autyzmem, które nie rozumieją języka metafory i aktorów, którzy celowo używają metaforycznego języka inspirowanego poezją Dantego. W ten sposób konstruowana jest opowieść na motywach Raju - ostatniej części Boskiej Komedii Dantego Alighieri.

Paradiso rządzi logiką autyzmu, spektakl karmi się doświadczeniem swoich bohaterów. Kamil jest stażystą w jednym z krakowskich hoteli. To jego historia dała Paradiso formę pokoi hotelowych. Grzegorz jest charyzmatycznym mówcą, który w naturalny sposób stał się jego dyrektorem. Michał od 30 lat gra na pianinie. Osoby z autyzmem bardzo się między sobą różnią. Wyobraźnia działa inaczej u każdej z nich.

Niektórzy jej zupełnie nie mają. W umysłach innych powstają ciągi informacji, grupowane tematem, z powodów fonetycznych bądź przez wizualne skojarzenia. Fragmentaryczność tych obrazów przywodzi na myśl dadaistyczne fotomontaże, albo działanie przeglądarki internetowej, które na podstawie jednego hasła układają tysiące stron i odniesień, czasem zupełnie przypadkowych. Aktorzy muszą reagować według zmienionych i często nieprzewidywalnych zasad. Tymczasem osoby z autyzmem poruszają się w tym świecie z niezwykłą swobodą. Nic nie odgrywiają. Nie wcielają się w role. Nie pamiętają tekstu. Pomimo tego, a może właśnie dlatego, na scenie są równorzędnymi partnerami profesjonalnych aktorów. Dwa obrazy świata nakładają się i obydwa podlegają modyfikacjom, a kierunek wpływów trudno jest ustalić.

Podążając za bohaterami przemierzamy się z pokoju do pokoju. Poszczególne hotelowe pomieszczenia, uszeregowane niczym średniowieczne mansjony, stają się miejscami kolejnych scen. Każda stacja to kolejny węzeł scenariusza, przestrzeń dla nowej, improwizowanej sytuacji, która może się wydarzyć. Spotkanie z Paradiso jest swobodnym przemieszczaniem się między stacjami, między pokojami, niebami, zmysłami i nastrojami. Rytm wyznacza kolejne przebłyski wspomnień. Kapryśne metrum wyznacza momenty przechodzenia z jednej sytuacji do następnej. Wątki i tematy wracają jak refreny. Rytm jest budulcem świata jak w powtarzalnych rytuałach codzienności, klaskaniu autysty, echolalicznej mowie. Struktura modułów, podziałów, etapów i powtórzeń spektaklu jak kryształ odzwierciedla świat autyzmu zwykle postrzegany jako chaotyczny.

Wszystkie sytuacje w obrębie Paradiso mają wpisane w siebie ryzyko. Każda scena staje się grą, sprawdzeniem. Jednak Paradiso to przede wszystkim opowieść o spotkaniu dwóch światów. To opis płaszczyzny, na której to spotkanie jest możliwe. W każdym ze swoich epizodów Paradiso wydarza się na nowo. Autentyczne sytuacje

realizują się w ramach wymyślonego świata. To ta relacja buduje podstawowe napięcie i sens projektu.

Osoby z autyzmem zaangażowane w projekt Paradiso związane są z Farmą Życia, jedynym w Polsce ośrodkiem stałego pobytu dla dorosłych osób z autyzmem. Pracują w Gospodarstwie Ekologicznym w Więckowicach, 15 km od Krakowa, w "raju na ziemi"